

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/139/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216203293
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8216203293.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a sudkýň JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 01 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: E. H., W.. X.X.XXXX, F. V.W. XX, XXX XX V., o zaplatenie 4.925,36 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 1C/170/2016 - 85 zo dňa 30.1.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania.

Zrušuje rozsudok v časti vyhovujúceho výroku vo vzťahu k splatnosti a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol:

„Žalovaná je povinná žalobcovi zaplatiť 4.748,21 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4.748,21 eur od 11.4.2016 do zaplatenia v splátkach vo výške 50,- eur mesačne splatných vždy do 28. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky riadne a včas, čím nastane splatnosť celého plnenia.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci v rozsahu 83,72%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že dňa 28.8.2015 uzavrel žalobca so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere (ďalej len Zmluva), na základe ktorej poskytol žalovanej úver - pôžičku vo výške 5.000 eur s poistením 2,01 eura mesačne. Keďže žalovaná neplnila svoje zmluvné povinnosti, žalobca úver zosplatnil. Zmluvu súd prvej inštancie vyhodnotil ako spotrebiteľskú. Ďalej uviedol, že v zmluve nie je uvedená výška splátok istiny, výška splátok úroku, výška splátok poplatkov. Súd má za to, že poplatok za poskytnutie úveru v sume 150 eur je neprijateľnou zmluvnou, rovnako aj zmluvná pokuta uvedená v bode 2.6. Zmluvy, pričom uvedené už súdy opakovane judikovali vo svojich rozhodnutiach. V celkových nákladoch spotrebiteľa na úver nie je započítané poistné (§ 2 písm. g) cit. zák.), ktoré nie je v zmysle OP súčasťou anuitnej splátky, čo je v rozpore s ust. § 9 ods. 2 písm. k) Zákona č. 129/2010 Z.z. Absencia týchto náležitostí zmluvy má za následok, že sa úver v takomto prípade považuje za bezúročný a bez poplatkov. V tomto prípade bol úver poskytnutý vo výške 5.000 eur. Žalovaná uhradila na účet žalobcu sumu 251,79 eura. Teda žalovaná je povinná na istine zaplatiť žalobcovi sumu 4.748,21 eura. Súd lehotu na splnenie povinnosti uloženej žalovanej týmto rozsudkom určil v súlade s § 232 ods. 3,4 CSP. vzhľadom na nepriaznivú finančnú a sociálnu situáciu žalovanej, pričom súd zohľadnil aj

očakávanie veriteľa o skorej úhrade dlhu. V prevyšujúcej časti súd vzhľadom na vyššie uvedené žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 odsek 1 CSP.

2. Proti výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a proti výroku o povolení splátok podal žalobca včas odvolanie. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie o nesplnení povinnosti uviesť výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, a v tejto súvislosti poukázal na Smernicu rady 2008/48/ES a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/2015. Poplatok za poskytnutie úveru nepovažuje za neprijateľný. Má za to, že poistenie nebolo podmienkou poskytnutia úveru, preto poistné nemalo byť započítané do celkových nákladov spotrebiteľa. Nesúhlasil ani s povolením splátok. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovanú uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je v časti opodstatnené.

4. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05)

5. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru postačuje neuvedenie čo len jednej z náležitostí vyžadovaných ust. § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ).

6. Odvolací súd súhlasí s právnym posúdením súdu prvej inštancie pokiaľ ide o dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru z dôvodu nesprávne uvedenej výšky RPMN, keď v nej nebol zarátaný poplatok za poistenie.

7. Podľa § 2 písm. i) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

Podľa § 2 písm. g) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

Podľa § 9ods. 2 písm. k) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa čl. 5 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 5.4.1993, v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2.

8. Ak žalobca tvrdil, že poistenie úveru nebolo podmienkou poskytnutia úveru, bol povinný to preukázať. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, zmluva musí byť v časti dojednania poistného transparentná a určitá, a to tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zjavné, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie.

V prejednávanej veci žalobca predložil súdu predtlačенú formulárovú zmluvu, v ktorej je v bode 1.2 uvedený Súbor poistenia „Súbor A“ a „Poplatok za poistenie schopnosti splácať Úver“. Z obsahu zmluvy nevyplýva možnosť spotrebiteľa slobodne sa rozhodnúť, či poistenie prijíma alebo ho odmieta. Žalobca nepreukázal spôsob dojednania poistného, ani skutočnosť, že spotrebiteľ mal možnosť poistenie odmietnuť.

9. Keďže na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa javí, že poistenie bolo podmienkou poskytnutia úveru, pričom žalobca neunesol dôkazné bremeno a tieto pochybnosti neodstránil, je nutné vychádzať z toho, že uzavretie poistenia bolo podmienkou získania úveru, a preto ak poistné nebolo zahrnuté RPMN, tak je RPMN uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa, následkom čoho je, že zmluva sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ.

10. Vzhľadom na to, že pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru postačuje absencia čo len jednej náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, ďalšími odvolacími námietkami žalobcu týkajúcimi sa tejto otázky sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko nie sú spôsobilé zmeniť právny názor odvolacieho súdu o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie ako jeden z dôvodov bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru uviedol aj nesprávnu výšku RPMN podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ, pričom správne ustanovenie je § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ, čo však nespôsobuje nesprávnosť rozsudku.

11. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o náhrade trov konania postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. Pokiaľ ide o odvolanie žalobcu čo do výroku o splatnosti, v tejto časti je odvolanie dôvodné. Povolenie splátok súd prvej inštancie odôvodnil len strohým konštatovaním o nepriaznivej finančnej a sociálnej situácii žalovanej. Žiadne konkrétne úvahy vedúce ho k povoleniu splátok a určeniu ich výšky neuviedol.

13. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

14. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci.

15. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane sporu odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

16. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok vo výroku o povolení žalovanej splatiť priznanú sumu v splátkach vo výške 50 eur zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko nezrozumiteľné, resp. nedostatočne zdôvodnené rozhodnutie je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o lehote na plnenie a svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom podľa ust. § 220 CSP.

18. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalovaná, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadřila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

19. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.